

U 68/2011 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta
neuvoston asetukseksi (*hallinnollinen yhteistyö valmiste-
verojen alalla*)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään Eduskunnalle Euroopan komission 14 päivänä marraskuuta 2011 tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverojen alalla ja ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2011

Valtiovarainministeri *Jutta Urpilainen*

Ylitarkastaja Krista Sinisalo

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Ylitarkastaja Krista Sinisalo

MUISTIO

EU/2011/1866

EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI HALLINNOLLISESTA YHTEISTYÖSTÄ VALMISTEVEROJEN ALALLA

1 Yleistä

Euroopan komissio antoi 14 päivänä marraskuuta 2011 ehdotuksen neuvoston asetukseksi hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverojen alalla; KOM (2011)730 lopullinen. Annetulla ehdotuksella on tarkoitus korvata voimassa oleva neuvoston asetus (EY) N:o 2073/2004 hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla. Valmisteveron alaisten tuotteiden tietokoneistetun valvontajärjestelmän, jäljempänä EMCS, vaiheittaisen käyttöönoton varmistamiseksi nykyinen asetus on tarkistettava ja saatettava ajan tasalle.

Ehdotuksen tarkoituksena on voimassa olevan asetuksen tavoin vahvistaa samat yhteistyötä ja tietojenvaihtoa koskevat yhteiset säännöt ja varmistaa EMCS:n hyödyntäminen täysimääräisesti koko unionin alueella, minkä vuoksi muutos on tehtävä yhteisön antamalla säädöksellä.

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan Unionin toiminnasta annetun sopimuksen 113 artikla. Ehdotuksen hyväksyminen edellyttää siten kaikkien jäsenvaltioiden yksimielisyyttä.

2 Ehdotuksen tausta

Jäsenvaltioiden välinen hallinnollinen yhteistyö on tärkeä väline verolainsäädännön oikeassa soveltamisessa ja petosten torjunnassa. Veropetosten torjunta on osa Lissabonin strategiaa, jonka tiedonannossa on todettu veropetosten vääristävän merkittävällä tavalla sisämarkkinoiden toimintaa. Euroopan parlamentti on painottanut, että jäsenvaltiot eivät voi yksin torjua rajat ylittäviä veropetoksia, vaan jäsenvaltioiden on komission kanssa kehitettävä yhteisiä järjestelmiä petosten torjunnan tehostamiseksi.

Euroopan parlamentti ja neuvosto tekivät 16 päivänä kesäkuuta 2003 päätöksen N:o 1152/2003/EY valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen ja valvonnan tietokoneistamisesta. EMCS:n käyttöönoton avulla pyri-

tään yksinkertaistamaan väliaikaisesti valmisteverottomien tuotteiden siirtoja sekä helpottamaan niiden valvontaa jäsenvaltioiden välillä.

Voimassa oleva asetus säätää oikeusperustan EMCS:n aikaisemmalle vaiheelle, joka on perustunut pitkälti manuaalisiin ja puoliautomaattisiin menettelyihin ja tietojen vaihtoon. Nyt ollaan ottamassa käyttöön EMCS:n viimeisimmät sähköistetyt vaiheet ja näiden osalta asetuksen säännökset ovat vanhentuneet. Säännökset on näin ollen tarkistettava ja saatettava ajan tasalle. EMCS:n käyttöönoton tarkemmasta täytäntöönpanosta säädetäisiin erikseen tässä ehdotettuun asetukseen perustuvissa komission soveltamisasetuksissa.

3 Ehdotuksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa jäsenvaltioiden viranomaisten välistä hallinnollista yhteistyötä ja tietojenvaihtoa sekä varmistaa EMCS:n soveltaminen.

Komission mukaan edellä mainittujen tavoitteiden on tarkoitus kannustaa jäsenvaltioiden välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon tehostamiseen. EMCS mahdollistaa nopean ja tiiviin yhteydenpidon. Ehdotuksessa määritellään ainoastaan yhteiset menettelysäännöt ja välineet, joilla helpotetaan jäsenvaltioiden jokapäiväistä hallinnollista yhteistyötä. Lisäksi ehdotuksessa säädetään ne hallinnollisen yhteistyön osat, joissa komission yksiköt tarjoavat operatiivista tukea jäsenvaltioiden hallinnollisen yhteistyön toimille sekä toimivat koordinoijina ja välittäjinä.

Ehdotuksessa määritellään pelkästään rakenne jäsenvaltioiden viranomaisten väliselle yhteistyölle. Tarkastus- ja soveltamistoimenpiteet kuuluvat jäsenvaltioiden vastuulle.

Ehdotuksessa säädetään voimassa olevan asetuksen mukaisesti, että jäsenvaltiot päättävät kansallisesti hallinnollisen yhteistyön organisoinnista. Jäsenvaltiot nimeävät toimi-

valtaisen viranomaisen, joka on vastuussa asetuksen soveltamisesta. Lisäksi jäsenvaltiot nimeävät keskusyhteistoimiston, jolla on pääasiallinen vastuu yhteydenpidosta muihin jäsenvaltioihin hallinnollisen yhteistyön alalla.

Ehdotetut muutokset ja tarkennukset koskevat pääasiallisesti EMCS:n soveltamisen varmistamista. Ehdotuksessa on muun muassa säädetty nykyisen tavoin oikeusperusta kaikille tietopyynnöille sekä EMCS – järjestelmää käyttäen tai muulla tavalla tehdyille tietopyynnöille. Ehdotetussa asetuksessa säädetään kuitenkin erikseen, että pyynnot ja vastaukset on ensisijaisesti toimitettava EMCS:ää käyttäen.

Ehdotuksessa tietojen vaihdolla tarkoitetaan vain jäsenvaltioiden välillä tapahtuvia valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoja ja niihin liittyviä tietoja. Ehdotuksessa on säädetty näiden tietojen tallennuksesta, vaihdosta, saatavuudesta, korjaamisesta ja säilyttämisestä EMCS:n sähköisissä tietokannoissa. Jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisen on pidettävä sähköistä tietokantaa (SEED) taloudellisten toimijoiden ja verottomien varastojen luvista. Toimivaltaisen viranomaisen toimijalle tai verottomalle varastolle antama valmisteveronumero on tallennettava tietokantaan. Jäsenvaltioiden ja komission keskeisten yksikköjen on varmistettava, että tallennetut tiedot ovat ajantasaiset ja tarkat, jotta valmisteveron alaisten tuotteiden verottomat siirrot voivat tapahtua viipymättä ja oikeisiin kohteisiin. Tietojensäilytysajan päätyttyä toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että toimijan henkilötietoja ei ole rekisterissä enää tunnistettavissa.

Ehdotuksen tarkoituksena on selkeyttää automaattisen ja omaaloitteisen tietojenvaihdon puitteita, jotta ne olisivat joustavia ja tehokkaita. Ehdotuksella on tarkoitus ottaa käyttöön 'seurannan' käsite, joka vastaa arvonlisäverotuksessa ja välittömien verojen alalla käytössä olevan 'palautteen' käsitettä. Kyseessä on pyynnön esittävän tai vastaanottavan jäsenvaltion vapaaehtoinen raportointi vastaanotettujen tietojen hyödyllisyydestä. Tällä voi olla myönteinen vaikutus vaihdettavien tietojen laatuun ja se voi motivoida omaaloitteiseen tietojenvaihtoon kuten arvonlisäverotuksen puolella.

Ehdotuksessa selkeytetään säännöstä virkamiehen läsnäolosta ja osallistumisesta toisen jäsenvaltion hallinnollisiin tutkimuksiin. Toisen jäsenvaltion virkamiehet saavat olla läsnä samoissa paikoissa kuin jäsenvaltion omat virkamiehet, jos tästä on keskenään sovittu. Toisen jäsenvaltion virkamiehillä ei ole kuitenkaan oikeutta suorittaa tarkastusta.

Ehdotus sisältää säännökset uudesta tilasto- ja raportointi-järjestelmästä (CS/MISE). Sen tarkoituksena on parantaa EMCS:n toimintaa koskevan raportoinnin laatua ja tiheyttä. Tämä palvelu poistaa osittain jäsenvaltioiden ja komission tarpeen kerätä toimintatilastoja manuaalisesti.

Ehdotuksessa esitetään lainsäädännön yksinkertaistamista. Lisäksi on tarkoitus yhdenmukaistaa lainsäädäntöä arvonlisäveron ja välittömän verotuksen hallinnollista yhteistyötä koskevien säännösten kanssa. Asetustekstiä on myös tarkoitus päivittää teknisesti, jotta siitä saataisiin helppolukuisempi ja johdonmukaisempi.

4 Asian käsittely Euroopan unionin toimielimissä

Euroopan parlamentin lausuntoa ei ole vielä annettu. Ehdotusta käsitellään neuvoston verotustyöryhmässä.

5 Ehdotuksen vaikutukset Suomele

Neuvoston asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. Se ei edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Ehdotus on omiaan tehostamaan ja nopeuttamaan hallinnollista yhteistyötä ja petosten torjuntaa valmisteverojen alalla. Muutoksella ei arvioida olevan erityisiä organisaatioon tai henkilöstöön liittyviä vaikutuksia, koska tehtävät on tarkoitus hoitaa valmisteverotuksesta vastaavan tullin nykyisillä henkilöstöresursseilla.

6 Valtioneuvoston kanta

Ehdotus edistää osaltaan harmaan talouden torjuntaa. Suomi tukee komission ehdotusta asetukseksi jäsenvaltioiden välisestä hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverojen alalla.

On tärkeää, että se perustuu selkeisiin säännöksiin ja että otetaan käyttöön vaiheittaisesti valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen tietokoneistettu valvontajärjestelmä EMCS, joka mahdollistaa nykyistä nopeamman ja tehokkaamman yhteistyön veropetosten torjumiseksi.

Ehdotuksella ei lisätä toimijoiden hallinnollista raskautta, sillä sen tarkoituksena on pääasiassa nykyaikaistaa olemassa olevia välineitä. Uusien tilasto- ja raportointivälineiden lisääminen vähentänee jäsenvaltioiden hallinnollista taakkaa ja parantanee raportoinnin laatua.